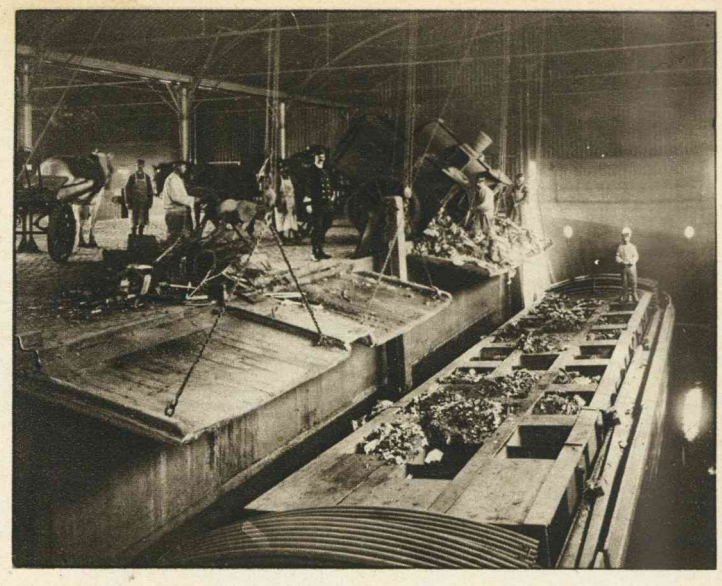

DE ROTTERDAMSCHE GEMEENTEREINIGING.
Zooals het vroeger was: In open karren werd het vuil vervoerd en langs drukke kaden uitgestort.

Jubileum Gemeente-Reiniging te Rotterdam.

Het was op 1 Juni 40 jaar geleden, dat de reiniging van de stad te Rotterdam in gemeentebeheer kwam. Van hoe enorme beteekenis dit is, wij menschen van dezen tijd beseffen dit nauwelijks. Citeeren we daartoe een stukje beschrijving hoe het vroeger was, toen de eerste Directeur aangesteld werd: „Met den faecaliën afvoer was het treurig gesteld. De primitieve „is-'t-er-iets-wagen" verheugde zich in groote popu„lariteit. Tegen het vallen van den avond kwamen „de ophalers met een handkar, luidden een bel, pos„teerden zich voor de nauwe straatjes en op het ge„roep van „is-'t-er-iets, kom dan", kwamen de vrou„wen met potten en open emmers aandragen... En „vervolgens bij het „pensenhuis" aan den vestkant, „waar trawanten van wijlen Jan Loert het afval der „slachterijen opensneden, leegmaakten en uitspoel„den! Daar lag ook „de schuit" en hierin stortten „de ophalers de karren met faecaliën uit, tot een „profusie van rottingsgeuren". Onder gemeentebeheer kwam er andere organisatie. Tonnenstelsel en beerputten werden ingesteld. Een uitstekend riolen-stelsel, ontworpen door den heer De Jongh, voor Rotterdam als geknipt, werd aangelegd. En in de laatste jaren onder den Directeur v. d. Perk, verrees de eerste en grootste vuilverbrandingsinrichting, die een eind maakte aan de vuilnisbelten. Daar wordt *alles* verbrand, wordt de warmte omgezet in electriciteit, worden de verbandingsresten als koolasch tot verschillende doeleinden aangewend. Geleidelijk werd tevens de ophaal-dienst enorm verbeterd; de karren kregen een speciaal model, het uitstorten, vroeger notabene langs drukke kaden, gebeurt nu in overdekte plaatsen.

DE ROTTERDAMSCHE GEMEENTEREINIGING.
Zooals het thans is: In gesloten karren wordt het vuil uitgestort in overdekte loodsen in de bakken der schuiten, die daarna gesloten worden.

DE CRISIS

G. DIETERLE

Mijn vrouw vraagt fluisterend aan den dokter, die bij mijn bed staat en op den koortsthermometer kijkt: „Hoe is 't?"

Ik zie dat er een groote angst in haar oogen ligt, en kijk aandachtig naar het gelaat van den dokter, dat vol ernst is.... Mijn toestand is gevaarlijk..... hoogst gevaarlijk. „Dokter!... Dokter...." roept mijn vrouw met smeekende stem.

DE ROTTERDAMSCHE GEMEENTEREINIGING.
Zooals het vroeger was: De vuilnisbelt midden in de stad.

De man tikt met zijn wijsvinger tegen de vooruit gestoken lippen, juist zoo als men doet als men een kind wil beduiden dat het stil moet zijn.... „Mevrouw, de crisis komt opzetten."

„Komt hij er door?"

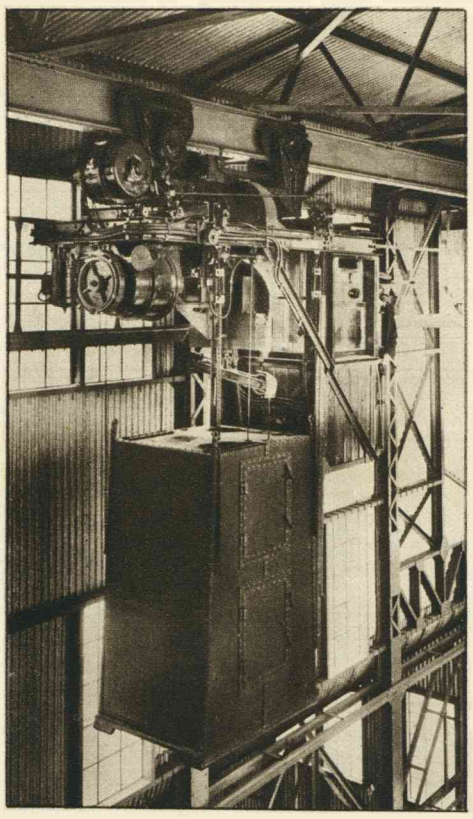
De dokter haalt zijn schouders op en kijkt me peinzend aan.

Ik wil mijn vrouw een hand tot afscheid geven want ik leef misschien nog maar een paar tellen, doch ik word verhinderd door een grooten kerel, die vanonder mijn ledikant kruipt.

Een groote zwarte kerel met twee lange kromme slagtanden, in elken mondhoek één. Zijn oogen zijn lichtgroen en draaien in de rondte; in plaats van armen heeft hij twee reusachtige vogelklauwen, waarmede hij mijn polsen vastgrijpt. Ik wil schreeuwen maar het monster buigt zijn stinkenden kop naar mij toe en blaast zijn gloeienden adem in mijn gelaat. De dekens van het bed vatten vlam. Het vuur verschroeit mijn huid. De brandweer komt, de eene wagen na den anderen, ze rollen de slangen uit en geven water. De stralen worden ijs, overal blokken ijs.... Mijn lichaam bevriest.

Oh help... help.

Overal ijsbergen. De toppen der bergen worden rose getint en de bergen gelijken wel prisma's in het zonnelicht... Ik hoor muziek..., lieve, teere melodieën, waarmede ik dweep. ... Kijk, kleine elven-meisjes, in zacht gekleurde gewaden, dansen voor mij op het ijs, waarop nu bloemen ontluiken die heerlijk geuren.... De bloemengeur verandert langzaam in stank.... Oh, wat een stank! Ik adem hem in, hij werkt als stikgas.... Mijn keel wordt dichtgeknepen. — De meisjes worden violet, hun haren branden en ook hun kleeding staat in vlam. Zij wonden mij met hun vlammen....

DE ROTTERDAMSCHE GEMEENTE-REINIGING.
Zooals het thans is: Overal hygiëne. De motortrolley die het vuil in gesloten bakken tot boven de ovens brengt en daarin uitstort.

Bokken met leeuwenlijven, paarden met olifantskoppen, krokodillen met leelijke menschenhoofden en met hoofden van vrienden, vriendinnen, neven en nichten dansen om mij heen. Ik sta met mijn brandend lijf als een levende toorts in het midden van den wijden kring. De kring wordt nauwer en nauwer, ze nemen me op en gooien mij in de hoogte om mij daarna weer op te vangen en weer op te gooien. Nu blijf ik liggen, de aarde zakt onder mij weg, ik ga door den mist, het wordt kouder en kouder... Ik grijp naar iets zwarts. Het is de buffer van een wagen van een trein, die door den mist rijdt. Ik klauter er op, bereik de treeplank en word door een paar handen in een waggon getrokken.

Er zitten mannen in met lange zwarte baarden en zwarte jassen, en groote doozen. Ze vertellen dat ze van Lyon komen en zijde hebben gekocht.

Ze laten linten zien, roode, groene, blauwe, gele en zwarte..... De linten worden slangen en de kerels duivels, die de slangen ophitsen.

De geheele coupé is gevuld met groote, dikke, venijnige slangen, die hun snuiten naar mij opensperren en hun giftanden laten zien. Enkele braken kokend water over mijn hoofd, andere bijten mij in mijn handen, beenen, borst en hals. Ik voel het vergift in mijn bloed vloeien... Oh, wat een pijn!

Wat is dat: de dokter kust mijn vrouw.... Ploert, ellendeling! Hij fluit op zijn vingers; wel duizend kerels met buffelkoppen stormen op mij toe en steken één voor één hun degen van ijs door mijn gloeiend lijf.

DE ROTTERDAMSCHE GEMEENTEREINIGING.
Zooals het thans is: Geen rottend vuil meer. Het afval wordt thans verbrandt in een gloed, waarvan de warmte omgezet wordt in electriciteit.

De zon gluurt als een bloedroode schijf boven de silhouetten-heuvelrug.... Maar wat nadert daar; een olifant zoo groot dat zijn rug de wolken raakt. Het dier is git-zwart, zijn groote slagtanden zijn sneeuwwit en zijn kleine oogen donker blauw als saffieren. Hij slaat zijn snuit omhoog en zuigt water uit de wolken, dat hij met zulk een kracht op mij blaast, dat ik op den grond val. Het monster zet zijn voorpoot op mijn borst... Lucht!... Lucht!... Ik stik!... Ik verpletter... help... help! Het dier werpt mij met zijn snuit in de lucht... Ik val met groote snelheid... Ik zal verpletteren.... Ik wil den dood niet zien en sluit m'n oogen.

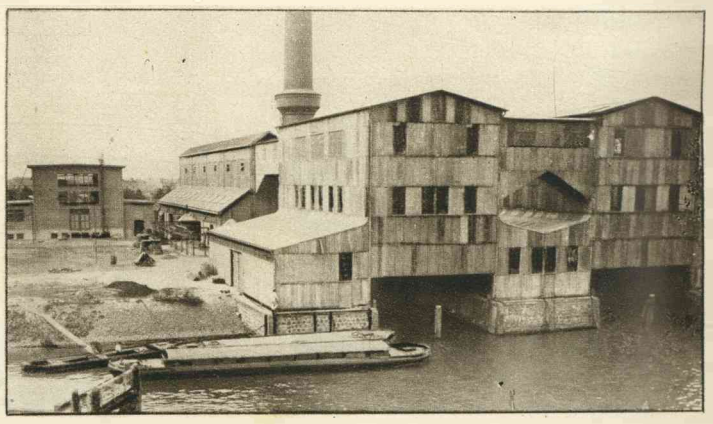
. . . . . .

Heb ik geslapen? Ik weet het niet, maar ik heb het gevoel als iemand die zeeziek is en een haven binnenvaart. Mijn vrouw staat bij mijn bed; ze heeft gehuild, haar oogleden zijn rood en gezwollen en met haar handen wringt ze voortdurend een natten zakdoek.

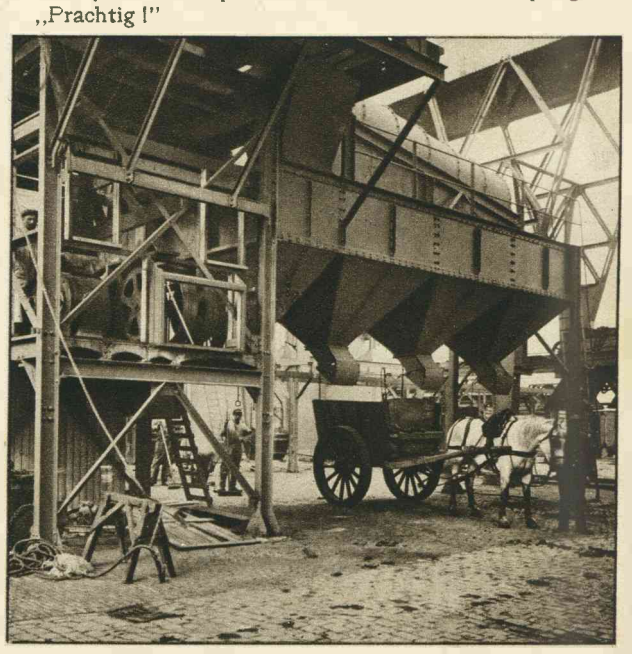
„De crisis is voorbij!" zegt de dokter zacht, doch zijn stem doet mijn hersenen pijn. Mijn vrouw begint overspannen te lachen. „Is het waar?"

„Ja...! Ik dacht dat het mis zou loopen... 't Is me een karweitje geweest om hem in de kamer te houden. Gaat u nu maar wat rust nemen? 't Gevaar is geweken!" Mijn vrouw kust m'n mond en gaat de kamer uit. „Jongen," zeide de medicus, tegen mij, „nou veel versterkende middelen, dan ben je weer gauw op de been. We gaan nu weer opbouwen wat de natuur gesloopt heeft." Hij gaat naar een verpleegster, die ik nu voor het eerst opmerk, en geeft haar instructies. Ik tracht te denken: daareven zeide hij, „de crisis komt opzetten," nu zegt hij dat de crisis voorbij is, en toch is er niets gebeurd en weet ik van niets. . . . . .

„De patiënt slaapt, dokter," fluisterde de verpleegster. „Prachtig!"

DE ROTTERDAMSCHE GEMEENTEREINIGING.
Zooals het thans is: Geen vuilnisbelten meer, doch de grootste vuilnisverbrandingsinrichting van het vasteland.

DE ROTTERDAMSCHE GEMEENTEREINIGING.
Zooals het thans is: De aschresten van het verbrande vuil worden gezeefd en, gesorteerd, voor allerlei doeleinden gebruikt.